

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de otio inutili & infructuoso. c. 20.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

De charitate Liber VI 457

foretur, magis autem laboret manibus suis quod bonū est, vt habeat communicare ei qui indiget. Hoc idem suo te exemplo hortatur mulier illa fortis, de qua scriptum est: Quæsiuit lanam & linum. & operata est con filio manuum suarum. Deinde sequitur: Manum suam aperuit inopi, & palmas suas extendit ad pauperem. Grandis profectò charitas, non tam pro sua quam pro aliorum inopia laborare, & operi propterea libentius incumbere, vt colas pietatem. In fine dicitur, Date et de fructu manuum suarum, & laudent eam in portis opera eius. Ex quo discimus, quod charitatem sectantis labor, bonis tandem compensetur sempiternis. Veruntamen ne quis imprudenter supponat dorsum suum oneri, quod ferre non satis præualet, pensandæ vires sunt, moderateq; agendum. Nemo iumentum suū plus iusto onerat, & si illud viderit sub fasce gemere, ac titubantē vestigio male incedere, demit aliquid, vt pondus eleuet & ad mensuram oneratum ire dimittit. Haud aliter tibi de iumento corporis tui faciendum erit, alioquin iumentis quibusdam minus sapere videberis. Camelus enim neque vltra solitum procedit spatium, nec plus in stituto onere recipit. Quod si maius ferente fuerit onus necesse est vt opprimat, inconsulta effluunt, moderata autem durant. Neque enim qui tulerit laborem, sed qui pertulerit, æternæ quietis beatitudinem consequetur.

¶ De otio inutili & infructuoso. Caput XX.

VT autē & corporalis & spiritalis operis laborem cupidius ardentiusque subeamus, inertis otii vitium quod detestabile sit consideremus. Arguit stultitiæ qui laborem deuorat, dicente Salomone, Qui sectatur otium, stultissimus est. Idem pusilli animi esse dicit, Pigrum, inquit, deñcit timor. Sōno etiam magis quam vigiliæ deditus est. Pigredo, inquit, immittit soporem. Idem tam futuris quæ reges erit. Dicit etiam, Egestatem

Prou. 12.
Prou. 18.
Prou. 16.
Prou. 10.

operata est manus remissa, & iterum. Propter frigus piger arare noluit, mendicabit ergo æstate, & non dabitur illi. Otiosus ergo & stultus est, & meticulosus, & somnolentus, & animi fortunæq; bonorum egens atq; inopiosus. Nihil tamen in se peius habet otium, quam quod pateat concupiscentiis. Vnde dicitur, In desiderijs est omnis otiosus. Et rursus. Multam malitiam docuit otiositas. Cum autem otiosus malitiam didicerit, flagitiusq; se onerauerit, tacet in illis, & torpore victus vix vnquam de resurgendo cogitat. Nam si quando ad se rediens culpam agnoscat, impossibile sibi videtur, vt ab ea desistat. Et interdum ipse de sua pigritudine conqueritur, intra se cum propheta dicens. Circumædificauit aduersum me, vt non egrediar, aggrauauit compedem meum. Sed cum liberum sit non peccare. nihil prodest difficultatem a peccato cessandi pretendere. Et quoniam animæ otio marcescentis ista imbecillitas est non naturæ, Viderunt eam hostes (vt in Ieremia est scriptum) & deriserunt sabbata eius, hoc est, infructuosam quietem eius dæmões intuentes lætati sunt, eo q; illam ignauiter torposcentem ad quæq; turpia facile se pertracturos, quasi piscem hamo sperarent, donec ad interitum vsq; deducerent. In hunc enim interitum corruit & Sodoma, de qua dicitur. Hæc fuit iniquitas Sodomæ foris tuæ, superbia, saturitas panis, & abundantia, & otium ipsius. Quod si non abundas, sed inopia premeris, & tamen otio indulges, non es a periculo perditionis liber, quandoquidem non solum abundantia & saturitas euertit Sodomam, sed etiam otium, imo tanto nequius oriatur pauper quam diues, quanto minus habet causam oriandi. Diues nempe cum otiosus fuerit, voluptatibus luxuriæq; operam dabit. Pauperi autem necesse erit, furto ac rapinis q̄rere vnde viuat, & in alios grafari, ne ipse fame pereat. Longe itaque periculosior est otiositas egentis quam abundantis. Quid præterea dicam? Frustra illi natura manus dedit, qui nihil agendo conterit ætatem, quod si necessaria forent ad applicanda tantummodo ori alimenta, etiam pecudibus datæ

Eccl. 33

Thren. 3

Thren. 1

Ezech. 16

fuiſſent. Operari manibus hominis proprium eſt. Qui ergo manus ſuas ad aliquid honeſti faciendum non extendit, pecudi certe ſimilior eſt q̄ homini, aut etiã pecude deterior. Mutum enim animal in multos uſus utile eſt, homo uero otioſus nulli prodeſt, ſibi autem etiam nocet plurimum, ut ex his quæ dicta ſunt, ſatis conſtat Idcirco ſane & ab hominibus male audit, & a deo reprobat. Alij eum ſtatuam lapideam appellant, alij inertem aſellum, alij faruam anum aut nihili hominem, atq; hunc in modum petulantibus cauillantium uocibus taxatur, illuditur, laceſſitur, probro contemptuq; habetur.

Leuius tamen hoc ei ab hominibus ferendum eſſet, niſi etiam ab illo qui ſupra homines eſt damnaretur. Lex uetat eunuchum intrare in eccleſiam domini. Quiſnã iſte eunuchus eſt, niſi otioſus, de quo nulla proles oritur uirtutum? Non poteſt eunuchus generare, neq; languori ac ſocordia deditus aliqd boni facere. Repellitur itaq; ab eccleſia. ut cœtu fidelium indignus. Non eſt enim de illo eunuchorum genere, qui ſe caſtrauerunt propter regnum cœlorum. Valde quippe diuerſum eſt, caſtiram deo uouere, & ſterilitatem boni operis torpeſcere, quod nõ deo, ſed diabolo ſeruire eſt. Hic eſt ille qui talentum ad negotiandum acceptum abſcondit in terra, & cum nullum quæſtum fecerit, eiſci iubetur in tenebras exteriores, quarum horrorem ſletus auget & dentium ſtridor. Hic eſt, quem neque frigidum neq; calidum, ſed tepidum tantum Apocalypſis appellat. Cui uidelicet ſatis uidetur, ſi peccata cauerit quamuis boni nihil operetur. Sed dum in iſto tepeditatis propoſito inſipienter perſeuerat, nauſeam facit domino dicenti: Incipiam te euomere de ore meo. Præcepit enim dominus non ſolum diſcedere a malo, ſed etiam facere bonum. Quod ſi bonum non feceris, licet a malis abſtineas, non es executus quod iuberis. Nolle autem obedire deo, malum eſt, tempus etiam ad bene agendum datum ſine fructu elabi ſinere malum eſt. Non poteſt igitur fieri, ut otioſus mali omnino expers ſit, cum etiam ipſum otium malum ſit. Merito itaq; & ab eccle-

Deute. 23.

Matt. 25.

Apoc. 3.

Mat. 3.
Mar. 14
Luc. 13

Psal. 136.

fiat propellitur, & ab ore domini veluti mucidus panis expuitur, atque ad tenebras relegatur, ut semper patiatur malum, qui nunquam facere voluit bonum. Omnis enim arbor quæ non facit fructum bonum, excidetur & in ignem mittetur. Ficus etiam habens folia, sed non et fructum a domino maledicatur & arescit. Illam quoque ficum dominus vineæ succidi iubebat, ne terram occuparet, in qua iam per triennium fructum non viderat, sed ad peccata cultoris vineæ volentis arborem ipsam circumfodere, stercoraque apponere, quarto etiam anno expectauit, ut fructum faciat. Expectat utique elementissimus dominus ab otioso boni operis fructum in pueritia, expectat in iuuentute, expectat in ætate virili, denique ecclesiæ præpositi alicuius verbis exoratus expectat usque in senectâ, ut ille tandem eiusdem præpositi vel increpatione impulsus, vel præceptis eruditus, ab ignavia mollitiæque animi ad studium honesti laboris excitetur & exurgat. Quod si ne tunc quidem desidiam infructuosam reliquerit, quid aliud restat, nisi ut dimittatur dânationis iustæ secure succidendus? Ne igitur tibi placeas otiose, quod nihil boni agens adhuc non propter dilatio pœnæ est istud, non vitij impunitas. Quanto diutius otiosus fueris, si te saltem in fine non correxeris, tanto acrius punieris. in salicibus infructuosis, in medio Babylonis. quæ est mentis in delitijs perditæ confusio, suspendisti organa sensuum tuorum, turpi voluptati deditus, & ad flagitia indies magis declinans. Quousque abutere patientia domini, emendationem tuam expectantis? Non vides? non animû aduertis? quam cito transeant dies & labantur anni, quam vnaquæque hora non ita vitæ longioris, ut præsentis mortis certa sit? Nullus est enim temporis punctus, quo non arctantur vitæ nostræ spatia, & quo mors nobis non propior sit. Quid ergo moraris? quid procrastinas? Râpe tandem somnolentiam istam & expergiscere, ac tam supinæ oscitationis tarditatem recte factorum sollicitudini discutere festina, antequam rationem villicationis tuæ reddere cogaris. Vel si usque adeo totus obstupu-

isti, vt virtutis operibus te parem fore diffidas, voto saltem aut lingua pcte languori remedium, aridamque ostentans manum, ad dominum suppliciter accede, & ipse postquam te pigritiæ tuæ pœnitere conspexerit, dicit tibi: Surge in medium, extende manum tuā. Tunc tu ope adiutus diuina, protinus exurges qui hætenus iacueras, & in me dium stabis, in quo locus virtutis est. Nam extrema vitiosa sunt, dexteramque diu contractam extendere incipies, vt opereris bonum. Atque ita qui tua culpa inuili otī languorem patiebare, diuinae gratiæ curatione saluus euades.

Luca. 6.

De humilitatis virtute. Ca. XXI.

Porro, quoniam ad acquirendam diuinæ benignitatis gratiam, opus est humilitatis virtute, tempestiuū videtur, vt nunc de ipsa disseramus, dñs em̄ qui in altis habitat vt in psalmo dicitur, humilia respicit in cælo & in terra. Superbis resistit, humilib, autem dat gratiam. Et in alio psal. Excelsus (inqt) dñs humilia respicit, alta aut a longo cognoscit. Longe est em̄ ab eo qui inflatur, qui fastum fouet, seq̄ super alios erigit; & q̄to magis insolescit, tanto longius a deo recedit ad quem non est nobis accessus nisi per humilitatem, iuxta illud: Suscipiens mansuetos dñs, humilians aut peccatores vsq̄ ad terram. Quod & Salomon in Prouerb. confirmat, d. Ipse deludet illusores, & mansuetis dabit gr̄am. Et Isaias, ppheta: Deus (inquit) in sancto habitas & cum contrito & humili spiritu, vt viuificet spiritum humilium, et viuificet cor contritorum. In eodem ppheta dñm andimus dicentem, Ad quem respiciam nisi ad pauperulum & contritum spiritu, & tementem sermones meos? Et in Zacharia: Conuertam manum meam ad paruulos. Quæ autem maior gratia humilibus in vita dari potuit, quam yæ religionis cognitio quæ in arcano latebat, & quam ne philosophi quidem inuenire poterant, eam nos CHRISTO monstrante didicimus. Vnde ipse ad patrem conuersus: Confiteor tibi (inquit) pater domine cæli & terræ, quia abscondisti

Psal. 112.

Psal. 137.

Psal. 46

Pro. 3.

Isa. 57.

Isa. 66

Zacha. 13.

Mat. 11